

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تربیت اسلامی

دوفصلنامه علمی - پژوهشی

سال ۱۴، شماره ۲۸، بهار و تابستان ۱۳۹۸

*

صاحب امتیاز: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

مدیر مسئول: علیرضا اعرافی

سرمدبیر: محمد داودی

دبیر تخصصی: علی ستاری

مدیر داخلی و ویراستار: حیدر فروزان

*

چاپ: قم، سبحان

بها: ۱۰۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی: سعیدی

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

براساس نامه شماره ۳/۱۱/۸۱۲ مورخ ۱۳۸۸/۵/۱۰ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دوفصلنامه تربیت اسلامی از شماره ۵ دارای درجه علمی - پژوهشی است.

نشانی: قم، ابتدای پردیسان، بلوار دانشگاه، نبش میدان علوم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، صندوق پستی:

۳۱۵۱-۳۷۱۸۵، دفتر نشریه: ۳۲۱۱۱۳۶۲-۰۲۵ نمابر: ۳۲۸۰۳۰۹۰-۰۲۵

Portal: islamicedu.rihu.ac.ir

E-mail: islamicedu@rihu.ac.ir

این نشریه در پایگاه استنادی بین المللی DOAJ و J-Gate و همچنین در پایگاه‌های استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، ایران ژورنال و جهاد دانشگاهی (SID) نمایه می‌شود.

اعضای هیئت تحریریه (به ترتیب الفبا)

استاد دانشگاه تهران	دکتر خسرو باقری
استاد دانشگاه علامه طباطبائی	حجت الاسلام دکتر سعید بهشتی
دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	حجت الاسلام محمد بهشتی
استاد پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	دکتر مسعود جان بزرگی
دانشیار دانشگاه قم	دکتر عباس حبیب زاده
دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	دکتر سیدعلی حسینی زاده
دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	حجت الاسلام دکتر محمد داودی
استادیار دانشگاه تربیت مدرس	حجت الاسلام دکتر علیرضا صادق زاده قمصری
دانشیار دانشگاه قم	حجت الاسلام دکتر علی نقی فقیهی
دانشیار دانشگاه خوارزمی	دکتر بهرام محسن پور
دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	حجت الاسلام دکتر محمود نوذری

داوران علمی این شماره (به ترتیب الفبا)

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس	دکتر محسن ایمانی
عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان	دکتر کیوان بلندهمتان
عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه	دکتر علی همت بناری
عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی	حجت الاسلام دکتر سعید بهشتی
عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	حجت الاسلام محمد بهشتی
عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	دکتر سیدعلی حسینی زاده
عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	حجت الاسلام دکتر محمد داودی
عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا	دکتر غلامرضا دهشیری
استادیار جامعه المصطفی العالمیه	دکتر داوود رحیمی سجاسی
عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	جناب آقای بهروز رفیعی
عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا	دکتر علی ستاری
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران	دکتر نرگس سجادیه
استادیار پژوهشگاه تعلیم و تربیت	دکتر زهرا شعبانی
استادیار دانشگاه تربیت مدرس	دکتر علیرضا صادق زاده قمصری
دانشیار دانشگاه الزهرا	دکتر پروین صمدی
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران	دکتر باقر غباری بناب
دانشیار دانشگاه قم	حجت الاسلام دکتر علی نقی فقیهی
عضو هیئت علمی مؤسسه امام خمینی	حجت الاسلام دکتر صادق کریم زاده
عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت معلم	دکتر سوسن کشاورز
دکترای پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	حجت الاسلام دکتر علی لطیفی
عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی	دکتر بهرام محسن پور
عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا	دکتر هدی السادات محسنی سهی
عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه	حجت الاسلام دکتر محمود نوذری
استاد دانشگاه شیراز	دکتر رحمت الله مزروعی
دانش آموخته دکتری دانشگاه شهید بهشتی	دکتر زهرا معارفوند
دانشیار دانشگاه اصفهان	دکتر رضا علی نوری
عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی	دکتر فاطمه وجدانی

راهنمای نویسندگان مقالات

الف) شرایط تدوین و ارسال مقالات

- ✓ رعایت ساختار علمی (عنوان، چکیده، مقدمه، بیان مسئله و ضرورت، سؤال یا فرضیه، روش، یافته‌های تحقیق و مباحث تفصیلی، نتیجه‌گیری و پیشنهاد، فهرست منابع به ترتیب حروف الفبا).
- ✓ چکیده مقاله حداکثر در ۱۵۰ تا ۲۰۰ کلمه به زبان فارسی و انگلیسی تهیه شود.
- ✓ چکیده در بردارنده هدف، روش و نتایج تحقیق باشد.
- ✓ واژه‌های کلیدی (حداکثر ۷ واژه) و در انتهای چکیده فارسی و انگلیسی آورده شود.
- ✓ مقاله قبلاً چاپ نشده و همزمان برای چاپ به نشریات دیگر ارائه نشده باشد.
- ✓ عنوان مقاله و نام نویسنده یا نویسندگان به زبان فارسی و انگلیسی همراه با رتبه علمی، محل اشتغال، نشانی کامل، تلفن، دورنگار و آدرس پست الکترونیک، در صفحه‌ای جدا از متن اصلی نوشته شود.
- ✓ توضیحات و معادل‌های خارجی واژه‌ها و اصطلاحات علمی، با شماره‌گذاری در پانویس آورده شود.
- ✓ فایل مقاله حداکثر در ۷۵۰۰ کلمه، در محیط Word تایپ شود و از طریق پورتال islamicedu.rihu.ac.ir ارسال شود.

ب) روش ارجاع به منابع در متن و پایان مقاله

- ✓ ارجاع به منابع به شیوه درون‌متنی (APA) است؛ مثل (مطهری، ۱۳۷۵، ص ۷۱).
- ✓ اگر از متن ترجمه شده استفاده شده است، مشخصات (نام مؤلف، سال ترجمه، شماره صفحه) آورده شود.
- ✓ فهرست منابع در پایان مقاله به صورت زیر تنظیم می‌شود:
نام خانوادگی، نام (سال انتشار)، عنوان کتاب، مصحح یا مترجم، محل نشر: نام ناشر.
نام خانوادگی، نام (سال انتشار)، عنوان مقاله، عنوان مجله، دوره، شماره، شماره صفحات ابتدا و انتهای مقاله.

ج) تذکرات

- ✓ آرای مندرج در مجله، الزاماً مبین دیدگاه‌های مجله نیست.
- ✓ مسئولیت محتوای مقالات به عهده نویسندگان است.
- ✓ مجله در ویراستاری و تلخیص مقالات آزاد است.
- ✓ نقل مطالب مجله با ذکر مأخذ بلامانع است.

اهداف دوفصلنامه

هدف اصلی دوفصلنامه انتشار تحقیقات انجام شده در زمینه تربیت اسلامی، اطلاع رسانی علمی، فراهم آوردن زمینه برای تبادل نظر و تضارب آرای متفکران و محققان این رشته، فراهم آوردن زمینه برای تولید علم و اندیشه و نظریه پردازی در این زمینه و آماده کردن زمینه مناسب برای رشد و ارتقای هرچه بیشتر آموزش و پرورش رسمی کشور در راستای تطابق بیشتر با تعلیم و تربیت اسلامی است.

موضوعاتی که مورد توجه دوفصلنامه است، به شرح زیر است:

- * فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی
- * مکتبها و رویکردها در تعلیم و تربیت اسلامی
- * فقه تربیتی
- * مبانی، اصول و روشهای تعلیم و تربیت اسلامی
- * تاریخ تعلیم و تربیت اسلامی
- * آرا و اندیشههای تربیتی متفکران مسلمان
- * علوم تربیتی مانند مدیریت آموزشی، برنامه ریزی درسی و آموزشی، روان شناسی تربیتی با نگاه اسلامی
- * مباحث تطبیقی
- * حیطه ها و ابعاد تعلیم و تربیت در اسلام که تربیت اعتقادی، تربیت عبادی، تربیت اخلاقی، تربیت جنسی، تربیت سیاسی و غیره را شامل می شود.
- * روش شناسی تحقیق در تربیت اسلامی
- * بررسی جنبه های مختلف آموزش و پرورش رسمی با دیدگاه اسلامی

فهرست مطالب

- تربیت اخلاقی کودکان در دوره سیادت از منظر اندیشمندان ۷
فاطمه موحدی پارسا / طاهره جاویدی کلاته جعفرآبادی / بختیار شعبانی ورکی / علی‌همت بناری
- بازخوانی داستان‌های مثنوی بر مبنای مؤلفه‌های تفکر فلسفی و تدوین راهنمای داستان‌ها برای استفاده در اجتماع پژوهشی ۲۹
فاطمه عظمت‌مدار فرد / حسنعلی بختیار نصرآبادی / محمدحسین حیدری
- ابعاد تفکر از منظر قرآن کریم و دلالت‌های تربیتی آن در تربیت فکری کودکان و نوجوانان ۵۳
سوسن کشاورز / لیلا سرتیپ‌زاده
- بررسی تطبیقی دیدگاه شهید مطهری با دیدگاه متیو لیمن درباره اهداف تعلیم و تربیت ۷۵
فاطمه صدر
- تأثیر داستان‌های کلیله و دمنه بر مهارت‌های تفکر انتقادی، استدلال و پرسشگری با استفاده از برنامه فلسفه برای کودکان (p4c) ۹۵
طیبه ماهروزاده / علی ستاری / زهرا ملکی
- شناسایی مؤلفه‌های فلسفه برای کودکان در آموزه‌های امام علی (علیه السلام) ۱۱۵
منیره عابدی / رضاعلی نوروزی / حسینعلی مهربانی / محمدحسین حیدری
- مهارت‌های عقل‌ورزی در قرآن کریم و استلزامات آن برای اصلاح یا تکمیل «برنامه فلسفه برای کودکان» ۱۳۹
محمدعلی زینلی
- رهیافت‌های روان‌شناختی انواع توجه در آموزش دینی و معنوی کودکان ۱۵۹
علیرضا حافظی / احمد یارمحمدیان / امیر قمرانی
- شناسایی و اولویت‌بندی پیام‌های مرتبط با خویش‌داری جنسی دانش‌آموزان (براساس منابع و دیدگاه‌های دانش‌آموزان) ۱۷۵
زهرا اسلامیان / محمود سعیدی رضوانی / ابوالفضل غفاری
- تفسیر تربیتی به‌مثابه رشته علمی؛ در جستجوی گونه‌شناسی شمول‌گرایانه و جامع از تفسیر تربیتی ۱۹۵
مقصود امین‌خندقی / فاطمه‌سادات جعفرنیا
- چکیده مقاله‌ها به عربی (الموجز) ۲۲۱
خلیل زامل عطشان
- چکیده مقاله‌ها به انگلیسی (Abstract) 3
سیدرحیم راستی‌تبار